

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. An Campanile Ecclesiae, etiam si sit ab ea disiunctum, gaudeat eius Immunitate? Et an Coemeterium disiunctum Ecclesia gaudeat eius Immunitate? Et docetur Oratoria priuata domorum non gaudere ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

5. Sed tranſeamus ad immunitatem hoſpitalium. Dico igitur quòd ſi non fuerint priuata, ſed publica & Epifcopi auctoritate erecta, gaudebunt vtiq; Eccleſiarum immunitate, ex cap. ad hac de relig. domib. & cap. definiuit 17. quaſt. 4. & ex leg. omnia priuilegia, Cod. de Epifcop. & Cler. vbi omnia priuilegia Eccleſiis conceſſa, hoſpitalibus concedunt; nam cum ſit Epifcopi auctoritate conſtructum hoſpitale, factus eſt locus religioſus, & ad prophanos vſus conuerti non debet: ergo, &c. Et ita hanc ſententiam ex pluribus docet Farinacius de immunitat. c. 17. num. 265. quibus adde Raphaëlem de la Torre tom. 2. num. 2. quaſt. 99. art. 3. grad. 8. Speſtillum decif. 55. n. 19. Scortiam in Bull. Ponif. Epit. 152. theorem. 285. Sanchez in opuſcul. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2. Ciarlinium Diſceptat. forenſ. cap. 116. num. 7. Caſtrum Palaum tom. 2. tract. 11. diſput. vnic. punct. 6. num. 17. Perlicum de offi. Sacerdot. lib. 1. cap. 9. dub. 11. n. 97. Suarez de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 9. num. 9. Sanchez de Matrim. lib. 9. diſput. 15. num. 17. Megalium in 3. part. lib. 4. conſil. 2. quaſt. 2. num. 37. Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 4. num. 60. Villalobos in ſumm. tom. 2. tr. 39. diſcult. 5. num. 2. Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 3. Peregrinum de immunitat. cap. 4. num. 69. vbi ex Cardinale Tuſcho obſeruat hanc ſententiam procedere, etiamſi in hoſpitali ab Epifcopo conſtructo ſacrificium Miſſæ non celebretur: quod etiam docuit Paulus de Caſtro conſil. 458. lib. 2.

6. Dicendum eſt igitur, quòd licet in Hoſpitali non ſit campanile, altare, neque Eccleſia, ſi ex aliis ſignis comprehendatur eſſe fundatum Epifcopi auctoritate; vt ſi ſit inſtitutum ſub nomine alicuius Sancti, & viſitetur ab Epifcopo gaudebit priuilegio immunitatis. Vide in caſu contingenti Ciarlinium in controu. forenſ. cap. 116. per totum.

7. Et tandem idem dicendum eſt de Monafteriis Religioſorum, ſecundum totum illud quod ſeptum eſt, id eſt, clauſtrum, dormitorium, hortus, domus familiarium, & animalium. & ſimilia: hæc enim pro locis ſacris & Religioſis habentur quoad priuilegium immunitatis, quia Eccleſiæ adherent. Vide cap. ſi quis contumax, cap. frater, cap. ſi quis in arrio, cap. minor. 17. quaſt. 4. cap. 2. conſuetud. & habetur expreſſe in leg. pateant, Cod. de his qui ad Eccl. conſig. in illis verbis. Quidquid fuerit inſtraiacens ſive in cellulis, ſive in domibus, hortulis, balneis, atque porticibus confugas interioris templi iure tueantur. Et ideò hanc ſententiam Doctores, quos citant & ſequuntur Sanch. de Matrim. lib. 9. diſp. 15. num. 42. & Farinacius de immunit. cap. 17. num. 268. quibus adde Bonacinam tom. 2. diſp. 3. quaſt. 7. punct. 4. num. 10. Palaum tom. ſecundo, tract. 1. diſp. vnic. punct. 6. numero 18. Ludouicum Correa in Relect. de immunit. part. 2. num. 2. & ſequens. Raphaëlem de la Torre tom. 2. in 2. Diui Thoma quaſt. 99. art. 3. diſput. 7. grad. 8. & Villalobos in ſumm. tom. 2. tract. 39. diſcult. 5. num. 6. vbi ſic ait. [Goſan d'eſta immunidad todos los Monafterios pues no ſolo eſtan fundados con autoridad del Obiſpo, ſi no tambien del Papa, y entiendeſe quanto à toda la clauſura, huerto, y atrio, y aun las granjas de los Religioſos por vna conceſſion hecha à los Padres de Ciſtel.] Ita ille. Et hoc quod ipſe aſſerit de Grangis, docet etiam Rodriguez in Quaſt. Regul. tom. 2. quaſt. 75. artic. 2. & Peregrinus de immunit. c. 4. num. 58. vbi firmat Grangias Religioſorum gaudere Eccleſiarum immunitate, & Grangia ſunt quædam parua domus Religioſorum, quæ ſunt veluti hoſpitia ipſorum & membra Monafterij quæ ſunt ſub poteſtate & iuriſdictione Prælati Monafterij, cuius ſunt Grangia. Et ideo reſellendus venit Agidius Trullenſch. in Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 1. num. 6.

Sup. his
Grangis in
tom. 4. tract.
2. Ref. 18 §.
Verum ad
medium, &
in Ref. 62.
§. Vlt. & ad
fulciendam
hanc do-
ctinam le-
ge hic infra
Vlt. Ref.
922.

Vbi docet Grangias Religioſorum non gaudere immunitate; & amiciffimus Barboſa de iur. Eccleſ. lib. 2. cap. 3. num. 73. aſſerens priuilegium immunitatis non extendi ad cellulas, domos, hortulos, balneas, ac ſepta Eccleſiæ, & Monafterij.

8. Vnde ex his omnibus valde miror, qua fronte Sarpus auſus ſit dicere immunitatem Cæmeteriorum, Hoſpitalium, & Monafteriorum non eſſe in iure fundatam; ſed ex arbitrio Canonistarum variam, vt vix duo quoad ipſius conditiones conueniant: cum viſum ſit ſacros Canones de talium immunitate aperte loqui, & non ſolum omnes Canonistas, ſed etiam Legiſtas & Theologos quoad illam ſtabiliendam vnanimiter conuenire. Et ideò Georgius Ritthershuſius de iure Aſſorum, c. 12. ſtomachatur in Sarpum aſſerentem leges nihil diſpoſuiſſe de immunitate Cæmeteriorum, Hoſpitalium, &c.

9. Sed pro complemento huius materiæ, non deſinam vnum hic adnotare, nempe delinquentem gaudere immunitate, ſi capiat per aliquam pallij partem quæ prominet extra reſectum, aut valuas, aut extra alium locum immuncem ex ſuperius dictis. Et ideò Villalobos in ſumma tom. 2. tract. 39. diſcult. 5. num. 4. Sic ait. [Lo miſmo es, quando el delinquente eſta dentro de la Yglesia, y lo prenderon por la topa, que eſtaua eſtendida azia fuera, que tan poco lo pueden ſacar.] Ita ille. Vbi citat Couarruiam, & Paz, & Bobadillam. Imò ego conſului in facti contingencia incidiſſe in excommunicationem ſatellites qui extraxerunt reum per pedem extra locum ſacrum exiſtentem; alium verò pedem & caput in Eccleſia iam habentem: & tunc in mei fauorem adduxi Peregrinum cap. 4. n. 61. Suarez de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 12. num. 4. & Bonacinam tom. 2. diſput. 3. quaſt. 7. punct. 4. num. 20. qui tamen ſecus aſſerit dicendum de illo, qui amobus pedibus in via publica exiſtebat, & humeris ſolum attingebat parietes Eccleſiæ, non autem ſi manibus apprehenderat ferrum, ſeu valnam Eccleſiæ, vt ſuprà dictum eſt. Sed ego contrarium conſului in alio caſu, dum quidam reus fugiens à manibus ſatellitum cecidit ſuper liminare portæ Eccleſiæ, & cum humeris & capite eam tangeret, licet tibias & pedes extra haberet, fuit per illos extractus extra Eccleſiam: tunc inquam conſului talem reum fuiſſe reſtituendum: nam præcipuum corporis partem, vt caput & humeros habebat in loco ſacro, quando fuit captus, ergo eius immunitate gaudere debebat, & poſt hæc ſcripta inueni noſtram ſententiam docere Trullenſch. in Decalog. 10. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 1. n. 12. Sed cum actum ſit de locis, quæ præſtare poſſunt immunitatem, tranſeamus ad ea, quæ Sarpus docet de reſis in dictis locis immunitate gaudentibus.

Suprà in
Ref. quæ hic
eſt infra
Ref. 10. §. 2.
& 3. & in
Ref. 11. & in
alio §. eius
primæ nor.

RESOL. IX.

An campanile Eccleſiæ, etiam ſi ſit ab ea diſunctum, gaudet eius Immunitate?

Et an cæmeterium diſunctum ab Eccleſia gaudet eius Immunitate?

Et docetur Oratoria priuata domorum non gaudere Immunitate. Ex part. 4. tract. 1. Refol. 108.

§. 1. **A**ffirmatiuè reſpondet nouiſſimè Antonius Nouarius in ſumma Bullarum, iur. de immunit. Eccleſ. num. 26. vbi ſic ait. Sed quid dicendum de campanili Eccleſiæ? Prima facie dicerem quòd ſi eſſet adiunctum Eccleſiæ, nec pateretur diuiſionem, gaudere eius immunitate. Imò quamuis eſſet diuiſum ab Eccleſia, adhuc cenſerem gaudere debere immunitate,

tate, cum videamus palatium Episcopi, licet diuisum sit ab Ecclesia, gaudere dicta immunitate; & campanile habet plus spiritualitatis, quam palatium Episcopale, dum ibi adsunt campanæ Oleo sanctissimo consecratæ, & exercentur opera pia, quando pulsantur in Dei honorem, & vulgò appellatur *Turris sacra*. Ita ille.

2. Sed hæc opinio mihi non placet, & ad exemplum palatij Episcopi respondeo quòd ad illud extenditur immunitas, non ratione loci, sed ratione personæ & dignitatis Episcopalis, & ideo quamuis distet longissimè ab Ecclesia, gaudet immunitate, & quamuis in eo non addit Oratorium, in quo sacrificium Missæ celebretur, vt supra satis probatum est. Ad id verò quod asseritur quòd in campanili exercentur opera pia quando pulsantur campanæ in Dei honorem, respondeo quòd non omnia loca in quibus exercentur opera pia, gaudent immunitate; nam in Oratorijs priuatis domorum celebratur sacrificium Missæ, & in illis seculares consistunt, & Euchariistiâ accipiunt, & tamen, vt patet, non gaudent immunitate, vt determinauit sacra Congregatio Episcop. die 17. Nouembris 1631. Igitur solum in vno casu sententiam Nouarij admitterem, videlicet quando campanile disiunctum ab Ecclesia, esset tamen intra triginta passus, Moueor ad hanc opinionem tenendam ex simili casu determinato à sacra Congregatione immunitatis die 7. Decembris 1632. sub his verbis, Immunitate gaudet arriaga, siue campana Ecclesiæ, ab ea tamen distans, sed intra triginta passus, quæ solummodo inferuit pro seruitio Ecclesiæ.

3. Notandum est tamen hic obiter contra Doctores quos citat Decianus lib. 2. cap. 24. num. 28. & 30. Cœmeterium disiunctum & separatum ab Ecclesia, hoc non obstanter, gaudere eius immunitate, quia eo ipso quòd sepulture fidelium destinatum est, præsumitur benedictum esse, & auctoritati Episcopali sacrum. Ita DD. quos citat, & sequitur Castrus Palaus tom. 2. disp. vnica, de immunit. Eccles. punct. 6. num. 16.

RESOL. X.

An qui adhaere ostio clauso Ecclesiæ, gaudet eius Immunitate?

Idem dicendum est de tangentibus parietes Ecclesiæ.

Et quid dicendum, si aliquis confugiat supra tectum Ecclesiæ?

Idem dicendum est de tecto Palatij Episcopalis, domorum Canonorum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum locorum huiusmodi. Ex part. 6. tract. 1. Resol. 3.

§. 1. Negatiuè respondet Sarpus cap. 4. fol. 41. vbi sic ait: Hinc etiam constituitur; quòd solent sapius accedere. An scilicet Lictores possint eum, qui ad Ecclesiam confugerit, & clausis iam ostiis adhaerit ab iisdem diuelli. Cum enim quæ Ecclesiæ in Ciuitatibus & Castris finitima sunt, nihil habeant immunitatis, reliquum est, vt ea tantum quæ interius sunt, immunitate reos protegant. Quamobrem qui parietibus aut valuis, aut etiam tecto innitit, nulla defenditur sacrarum ædium immunitate, nihilque interest inter parietes & ostium clausum, cum pariter vtraque sint extra Ecclesiam; imò propior est Aræ, proximus eidem paries, quam Ecclesiæ ianua: quare si quando de ostio facta sit mentio, dum de Ecclesiarum immunitate agitur, de iis Ecclesiis tantum sermo est, quæ extra ciuitatis &

castrorum mœnia posita immunitatem ad quadraginta passuum spatium porrigunt. Ita Sarpus.

2. Sed iste Auctor nimis audacter in hac questione se opponit, vt infra videbimus, torrenti Doctorum; imò eius opinio est contra ius Canonicum & Civile, nam portas Ecclesiæ gaudere eius immunitate patet ex textu ex presso in cap. si quis contumax. 17. quest. 4. vbi declarantur species immunitatis, & dicitur vsque ad extremas fores: nota verbum extremas. Quæ iura contra Sarpum absolute loquuntur de omnibus Ecclesiis, & non de illis, vt perperam vult ipse, quæ extra muros ciuitatis sunt extractæ. Adde quòd supra iam satis est labefacta eius opinio distinguens inter Ecclesias extra vel intra mœnia ciuitatis extractas, & ideo affirmatiuam sententiam docent communiter Doctores asserentes, quòd si quis ad Ecclesiam confugiat, eamque clausam reprensens manu portas ipsas, seu portarum vectes apprehendat, immunitate gaudebit. Et ita tenet Ludouicus Correa in Relect. de immunit. part. 2. n. 16. Megalius in 3. part. lib. 4. cap. 2. quest. 2. num. 37. Decianus lib. 6. cap. 25. num. 17. Bobadilla in Politic. tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 81. Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2. Chartarius decis. crimin. 7. num. 1. & 11. Villabos in summa, tom. 2. tractat. 39. difficult. 5. num. 4. Suarez tom. 1. lib. 3. cap. 9. num. 8. Bonacina tom. 2. disput. 3. quest. 3. punct. 3. num. 19. Castrus Palaus tom. 2. tract. 11. disput. vnica. punct. 6. num. 9. Nauarrus in Manuali, cap. 25. num. 17. in fine, Locatellus in Breuiar. de Tortura, inspect. 5. numer. 163. Farinacius de immunit. cap. 17. n. 279. Igneus in l. 1. num. 17. ff. ad Senatuf. consut. Sill. cum alijs penes ipsos, quibus adde duos, non multum fauentes Ecclesiarum immunitati, videlicet Gambacurtam lib. 4. cap. 1. num. 9. & Couarruiam variar. resolut. lib. 2. cap. 20. num. 18. Et præter Canones adductos potest etiam pro tali sententia aliquis rationem adducere, quia appellatione Ecclesiæ continetur etiam eius ostium, sicut appellatione domus ostia etiam continentur, ex l. si aquaductum, C. de contrahen. nupt. maxime in fauorabilibus, vt notat Vincen- tius de Franchis decisione 402. num. 11. & Sperellus decis. 60. num. 38.

3. Ad argumentum verò, quod adducit pro sua opinione Sarpus, nempe non gaudere immunitate Ecclesiæ, si quis confugiat, & tangat eius parietes; ergo neque tangentes portam. Responderent aliqui esse disparem rationem inter vtrumque casum: sed ego assero in vtroque casu Ecclesiæ immunitate gaudere, & tangentem ostia Ecclesiæ, & tangentem eius parietes, vt ego iam alibi satis probaui in part. 3. tract. 1. §. 1. resolut. 73. & videret etiam me citato idem tenere Nouarius in summ. Bullar. de immunitate, num. 16. & nouissime Trolench in Decalog. tom. 1. lib. 1. c. 11. dub. 1. num. 4. docet partes parietum Ecclesiæ exteriores gaudere eius immunitate, quod etiam docet Scipio de Rubens in Aphor. Episcop. vers. immunitas, num. 3.

4. Quod autem dictum est de ostio Ecclesiæ, dicendum est etiam contra Sarpum de eius tecto: vnde Villalobos vbi supra num. 5. sic ait. [Gozara de la immunidad el que esta sobre el texado de la Yglesia.] Idem docent Correa, Bonacina, & Palaus locis citatis, Suarez num. 8. Farinacius num. 282. Marius Italia. lib. 1. cap. 4. §. 9. n. 24. & seq. Acugna de Iubileo cap. 7. dub. 13. num. 20. ad fin. Perlicus de offic. Sacerd. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 98. Sperellus decis. 63. num. 9. Fagandez part. 2. lib. 4. cap. 4. num. 63. Peregrinus cap. 4. num. 40. & alij penes ipsos. Et probatur hæc opinio validissimis quidem rationibus. Primò, quia domus nedum ex solo, sed etiam ex superficie con-

Sup. in Resol. que hic est etiam supra 7. §. 1. & 2.

* Quæ nunc hanc sequetur & infra in Resol. 22. §. 1. c.

Sup. hoc prope fine Resol. & infra in Resol. 22. §. 1. c. vlt. cursum prope fin. & in tom. 7. tr. 1. Resol. 40. re. citatiue in fine.

stat